

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 24.10.2006
COM(2006) 632 definitief

WERKDOCUMENT VAN DE COMMISSIE

**Begeleidend document bij COM(2006) 631 definitief: Hechtere partners, groeiende
verantwoordelijkheden
Document betreffende het handels- en investeringsbeleid van de EU ten aanzien van
China:**

Concurrentie en partnerschap

{COM(2006) 631 definitief}

INHOUD

1.	Heropleving van de Chinese economie.....	4
2.	Economische en handelsbetrekkingen tussen de EU en China.....	5
2.1.	Voordelen van openheid	5
2.2.	Gevolgen van concurrentie	8
2.3.	Belemmeringen van de markttoegang.....	9
2.4.	Concurrentievoorwaarden	10
3.	Reactie van de EU en prioriteiten voor actie	12
3.1.	Nadruk op openheid	12
3.2.	Gelijke voorwaarden voor iedereen	12
3.3.	Ondersteuning van Europese bedrijven	13
3.4.	Behartiging van de belangen van de EU: dialoog krijgt voorrang.....	14
3.5.	Bouwen aan sterkere betrekkingen op wereldniveau.....	15
	Conclusie.....	17

Concurrentie en partnerschap

Het handels- en investeringsbeleid van de EU ten aanzien van China

Samenvatting

China vormt de grootste uitdaging voor het handelsbeleid van de EU. De handel tussen de EU en China is de laatste jaren spectaculair toegenomen, met een verdubbeling tussen 2000 en 2005. Europa is China's belangrijkste exportmarkt en China Europa's belangrijkste bron van invoer. In dit document betreffende het handelsbeleid komen de uitdagingen op economisch en concurrentiegebied aan bod die uit deze veranderde situatie voortvloeien, alsook de maatregelen die de EU in reactie daarop inzake handel en investeringen moet nemen. Dit document maakt deel uit van het bredere partnerschap met China en de aanpak die de Commissie in haar mededeling over de betrekkingen met China, "*Hechtere partners, groeiende verantwoordelijkheden*", heeft gepresenteerd.

De open EU-markt heeft sterk bijgedragen tot China's op export gebaseerde groei. Maar ook de EU heeft van de groei van de Chinese markt geprofiteerd: de uitvoer van de EU naar China is de laatste vijf jaar meer dan verdubbeld. De concurrerende prijzen van Chinese producten hebben mee bijgedragen tot de lagere inflatie en rentevoeten in Europa. Voor Europese bedrijven hebben investeringen in China geloond. De concurrentie uit China houdt voor een aantal belangrijke productiesectoren evenwel grote uitdagingen in.

Indien een goed evenwicht kan worden gevonden, is er veel ruimte voor een duurzaam en voor beide partijen voordelig handelspartnerschap. Langs beide kanten moeten de politieke leiders voor openheid in de economische betrekkingen blijven pleiten. Ook in de toekomst moet Europa de Chinese uitvoer een open en eerlijke toegang garanderen en zich aan de concurrentie-uitdaging aanpassen; tegelijkertijd moet wie in Europa onder de economische aanpassingen te lijden heeft, worden ondersteund. China van zijn kant moet aan deze inspanningen tegemoetkomen door zijn engagement voor economische openheid en markthervormingen te versterken. Het moet de juridische bescherming van buitenlandse bedrijven en de handhaving daarvan verbeteren en concurrentiebelemmerende handelspraktijken en beleidsmaatregelen afwijzen.

In haar betrekkingen met China zal de Europese Commissie opkomen voor openheid van de Europese handel. Zij zal er eveneens voor ijveren dat China zijn verplichtingen in het kader van de WTO nakomt en de toegang tot zijn goederen-, diensten-, investerings- en openbare-aanbestedingsmarkten verder liberaliseert. Zij zal een einde proberen te maken aan gedwongen technologieoverdrachten voor Europese investoren en opgelegde exportvoorwaarden. De EU zal een betere bescherming van de rechten van EU-bedrijven nastreven, in het bijzonder wat de intellectuele eigendom betreft, en er bij China op aandringen dat het oneerlijke subsidiëring en bescherming van strategische bedrijfstakken stopzet. Zij zal erop toezien dat deze thema's in het algemene proces van dialoog en samenwerking tussen Europa en China aan bod komen en duidelijk en volledig worden geregeld in de nieuwe partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst, die ook de actualisering van de handels- en samenwerkingsovereenkomst van 1985 omvat. Om Europese bedrijven in China te helpen, zal de Commissie erop toezien dat in China en Europa nieuwe commerciële middelen worden geschapen die Europese bedrijven bijstaan en het leren van talen bevorderen.

1. HEROPLEIVING VAN DE CHINESE ECONOMIE

*China's
economische
comeback*

Tweehonderd jaar geleden was China de grootste economie ter wereld. In 1978 vertegenwoordigde het echter nog slechts 0,5 % van het wereldwijde BBP. Het beleid van hervormingen en economische openheid dat China sindsdien heeft gevoerd, heeft tot een ongekende groei en ontwikkeling geleid. Dankzij hervormingen kreeg de particuliere sector een groter rol, werden de hoge spaarquota voor investeringen aangepast, steeg het onderwijsniveau, werd de overstap van landbouw naar industrie bevorderd en werd een potentieel van 700 miljoen Chinese werknemers vrijgemaakt. Sinds 1980 kende China een jaarlijkse groei van gemiddeld 9 % en vertienvoudigde het zijn aandeel in het wereldwijde BBP tot 5 %.

*Voordelen
van groei*

China's economische groei heeft geleid tot de steilste daling van de armoede in de wereldgeschiedenis. Het inkomen per hoofd is drie keer op rij verdubbeld, waardoor het, uitgedrukt in koopkrachtpariteit, een vijfde van het EU-niveau heeft bereikt. China is erin geslaagd het aantal mensen dat met één dollar per dag moet rondkomen tussen 1990 en 2000 met 170 miljoen te verminderen. Tezelfdertijd heeft zich een brede middenklasse met stijgende koopkracht gevormd.

*Een nieuwe
handelsmacht*

Dankzij de geleidelijke integratie van China in het internationale handelssysteem – die werd gestimuleerd door zijn toetreding tot de WTO in 2001 – beschikt China over veilige, open en voorspelbare exportmarkten. China is ondertussen de derde grootste exporteur ter wereld. China's totale buitenlandse handel is nu drie keer omvangrijker dan de handel van India en Brazilië samen. De uitvoer is goed voor meer dan een derde van de Chinese economie. Het grootste deel van de Chinese export bestaat evenwel uit verwerkte producten met een beperkte toegevoegde waarde.

*Een grote
ontvanger
van
buitenlandse
investeringen*

China is een van de grootste ontvangers van directe buitenlandse investeringen (DBI) ter wereld en spant zich ook in om buitenlandse investeringen aan te trekken. In 2005 waren ondernemingen met buitenlands kapitaal goed voor meer dan de helft van de totale Chinese export.

*Europa heeft
belang bij een
stabiel,
groeiend
China*

China's overgang naar een stabiele, welvarende en open economie is voor Europa van cruciaal belang. In Europa is men er zich van bewust dat de openheid van de EU-markt voor de Chinese export een essentiële factor is voor China's verdere ontwikkeling. Europa heeft echter ook voordeel bij de groeiende Chinese markt voor geavanceerde technologie, hoogwaardige producten en complexe diensten. De Europese consument zal kunnen blijven profiteren van producten die tegen concurrerende prijzen uit China worden ingevoerd. China's sterke exportpositie heeft voor het Europese concurrentievermogen en de Europese groei aanzienlijke macro-economische voordelen. Deze voordelen wegen op tegen de nadelen op bepaalde gebieden.

De enige duurzame aanpak voor Europa is China's economische groei toe te juichen en te proberen er via open handel van te profiteren. Om in Europa politieke steun voor dit beleid en de aanpassingen die het vereist, te krijgen en te behouden, moeten de voordelen van de openheid en de veranderingen volledig worden gerealiseerd. Dat houdt in dat China er blijk van moet geven dat het de globalisering als tweerichtingsverkeer beschouwt. China moet zijn groeiende invloed gebruiken om voor open markten en eerlijke concurrentie te ijveren.

*De
uitdagingen
van duurzame
groei*

Ondanks zijn economische successen wordt China met grote uitdagingen geconfronteerd. Het feit dat China een concurrerende exporteur is, kan niet verbergen dat het met structurele problemen kampt. De snelle groei ging ten koste van het milieu, de sociale gelijkheid en de volksgezondheid. Om te kunnen blijven groeien, zal China de dynamiek van de binnenlandse hervormingen in stand moeten houden en een nieuw evenwicht moeten zoeken voor een groeipatroon dat minder op de exportsector en meer op de binnenlandse vraag is gericht. China moet zich blijven inzetten voor een duurzamere exploitatie van de natuurlijke hulpbronnen. Als tegenwicht voor de legitieme eisen wat het gedrag van China ten aanzien van zijn handelspartners en het internationale systeem betreft, moet Europa de uitdagingen erkennen waarmee China op deze gebieden wordt geconfronteerd en het land in zijn hervormingen steunen.

2. ECONOMISCHE EN HANDELSBETREKKINGEN TUSSEN DE EU EN CHINA

2.1. Voordelen van openheid

*Wederzijdse
voordelen*

Zowel Europa als China hebben hun voordeel gedaan met China's integratie in het wereldwijde handels- en investeringssysteem. De EU vertegenwoordigt meer dan 19 % van China's buitenlandse handel. Europese bedrijven die zaken doen in China hebben kapitaalgoederen, kennis en technologie in het land gebracht, die China hebben geholpen zijn productiecapaciteit te ontwikkelen. Omgekeerd helpt de handel met China ook groei en werkgelegenheid in Europa te bevorderen doordat de export toeneemt, er verder wordt gespecialiseerd in hoogwaardige producten en diensten en het concurrentievermogen van de EU-bedrijven in de wereld

	wordt versterkt.
<i>EU-export</i>	De EU-export naar China steeg met meer dan 100 % tussen 2000 en 2005, wat veel sneller is dan de stijging van de EU-export naar de rest van de wereld. In de dienstensector verzesvoudigde de EU-export naar China tijdens de periode 1994-2004, hoofdzakelijk dankzij de sterke positie van de EU in de financiële, de bouw-, de distributie- en de onderwijssector.
<i>EU-investeringen in China</i>	Dankzij investeringen in China konden EU-bedrijven concurrerend blijven: zij kregen namelijk toegang tot goedkopere inputs. Een aanzienlijk deel van de toegevoegde waarde van producten die in China worden geproduceerd, vloeit naar Europese bedrijven. Mede door deze investeringen konden Europese bedrijven banen en economisch levensvatbare activiteiten zoals onderzoek, design, marketing, internationaal management en complexe fabricageprocessen in de EU in stand houden. Dankzij bepaalde investeringen in China konden EU-bedrijven hun marktaandeel op de Chinese markt vergroten en werd onze export bevorderd.
<i>Chinese investeringen in Europa</i>	China's directe investeringen in het buitenland blijven bescheiden, maar groeien snel. In 2004 heeft China in totaal drie miljard euro in het buitenland geïnvesteerd, met een sterke nadruk op de veiligstelling van zijn toegang tot natuurlijke hulpbronnen. Van die investeringen vloeit slechts een fractie (2 %) naar Europa. Naarmate de Chinese handel buiten de nationale Chinese markt zal toenemen en deze investeringen zullen groeien, zullen Europese bedrijven hun ervaring en kennis inzake distributie-, verkoop- en logistieke netwerken te gelde kunnen maken.
<i>Het prijseffect</i>	De concurrerende prijzen van uit China ingevoerde producten hebben geleid tot lagere inputprijzen voor EU-bedrijven en lagere prijzen voor verwerkte producten in Europa en bijgevolg meestal ook tot lagere prijzen voor de consument. Voor de eurozone raamde de OESO het totale effect op de inflatie op -0,2 % voor de periode 2001-2005. Dit hielp op zijn beurt de algemene rentevoeten laag te houden. De bedragen die dankzij goedkopere goederen en inputs werden gespaard, werden elders in de Europese economie geïnvesteerd.

KADER 1: Kansen voor EU-bedrijven om in China te concurreren

- *De ontwikkeling van de handel tussen de EU en China is een afspiegeling van de ontwikkeling van de handel van de EU met de opkomende economieën in het algemeen. Terwijl deze laatsten, en China in het bijzonder, met bepaalde hoogtechnologische producten (zoals laptops, mobiele telefoons en dvd-spelers) aanzienlijke winsten boeken, versterkt de EU haar specialisatie in producten van hoge kwaliteit, veeleer dan in producten van lage of middelmatige kwaliteit.*
- *Uit studies van de Commissie blijkt dat de expansie van de Chinese markt voor EU-marktdeelnemers belangrijke voordelen zal blijven opleveren. Hoewel Chinese bedrijven in meer marktsegmenten (zoals chemische basisproducten of bepaalde soorten voertuigen) concurrerend zullen worden, zullen andere segmenten (bijvoorbeeld chemische specialiteiten, de vraag naar kapitaalintensieve auto-onderdelen) snel groeien, wat EU-marktdeelnemers nieuwe kansen zal bieden.*
- *De EU staat bijzonder sterk wat de export van machines en voertuigen betreft: deze zijn goed voor twee derde van de EU-export van goederen en een derde van de Chinese invoer van machines. De EU-export van chemische producten naar China is de laatste vijf jaar verdubbeld, waardoor China de tweede exportmarkt van de EU is geworden. In 2005 had de EU in China een marktaandeel van 16 % - vergelijkbaar met het marktaandeel in Japan en ASEAN-landen, maar kleiner dan het marktaandeel van de EU in de VS (20 %), India (21 %) of Brazilië (31 %). Gezien de prestaties van de EU op andere markten, kan het EU-marktaandeel in China nog worden vergroot. Naarmate China zich verder ontwikkelt, zal de vraag van de Chinese consument naar Europese merkproducten van topkwaliteit stijgen.*
- *Om te slagen, zullen de EU-marktdeelnemers een grondiger kennis van de Chinese markt moeten ontwikkelen en hun comparatief voordeel moeten uitspelen. De belangrijkste troeven die Europa in zijn handelsbetrekkingen met China heeft, zijn innovatie, specialisatie, kwaliteit, aanverwante diensten en merkidentiteit. Hoge loonkosten per eenheid staan exportsuccessen niet noodzakelijk in de weg: de loonkosten van de Europese bedrijven die, wat de export naar China betreft, het best presteren, behoren tot de hoogste van Europa.*

2.2. Gevolgen van concurrentie

<i>Aanpassingen in Europa</i>	De concurrerende prijzen van de invoer uit China hebben de Europese economie onder grotere druk gezet om zich aan te passen aan nieuwe bronnen van wereldwijde concurrentie, in het bijzonder voor traditionele verwerkte producten met een lage toegevoegde waarde. Chinese producten concurreren niet alleen op de Europese markt met EU-producten, maar ook op nieuwe markten in Azië, Afrika en Latijns-Amerika. Deze concurrentie is een onvermijdelijke en belangrijke stimulans voor het Europese concurrentievermogen. Europa moet in het bijzonder de productie en het design van hoogwaardige en hoogtechnologische producten, waarvoor het een comparatief voordeel heeft, ontwikkelen en consolideren, innovatie bevorderen en werknemers helpen zich aan te passen en om te scholen. Daarom is het des te dringender verdere vooruitgang te boeken met de hervormingsagenda van Lissabon en in Europa een goed concurrentie- en aanpassingsbeleid te voeren.
<i>Delokalisatie</i>	Delokalisatie naar China heeft een negatief effect op bepaalde sectoren en regio's gehad. Het verschijnsel blijft evenwel beperkt. Momenteel vertegenwoordigen de EU-investeringen in China slechts een fractie van de totale buitenlandse investeringen van de EU (slechts 1 % van de totale kapitaaluitstroom uit de EU, indirecte investeringen niet meegerekend). De totale directe investeringen van de EU in China zijn goed voor 5,5 % van de totale buitenlandse investeringen in China.
<i>De technologische uitdaging</i>	China ontwikkelt zijn onderzoeksinspanningen zeer snel en beschikt over het nodige potentieel om in de toekomst hoogwaardiger producten te produceren, een gebied dat traditioneel aan EU-deskundigheid was voorbehouden. China moet evenwel nog een coherent innovatiebeleid uitwerken. Het wordt daarbij gehinderd door de onvoldoende bescherming van intellectuele eigendom in het land. Hoewel China tegenwoordig de grootste exporteur van informatietechnologieproducten ter wereld is, wordt een groot deel van die export geproduceerd door in China gevestigde buitenlandse bedrijven die onderzoeksintensieve componenten met een hoge toegevoegde waarde invoeren. Europa kan het zich evenwel niet permitteren achterover te leunen.
<i>Het handelstekort</i>	De handelsbalans tussen Europa en China vertoont een groot tekort voor Europa: in 2005 voerde China voor 158 miljard euro uit naar de EU, terwijl de EU slechts voor 52 miljard euro naar China uitvoerde: het handelstekort bedroeg dus 106 miljard euro. Het handelstekort EU-China is evenwel misleidend indien het los van andere feiten wordt gezien. Het aandeel van Azië in de EU-invoer is tijdens het laatste decennium relatief stabiel gebleven en bedraagt 20 à 25 %. Het handelstekort met China verbergt enigszins dat de export van China gedeeltelijk de plaats heeft ingenomen van de export van andere Aziatische landen.

De Chinese concurrentie-uitdaging moet duidelijk in perspectief worden gezien, maar is onbetwistbaar een feit en heeft grote gevolgen voor bedrijven en individuele werknemers in Europa. Daarom is het van essentieel belang dat voor een wederzijdse vrije en eerlijke markttoegang wordt gezorgd. Er moet dringend aandacht worden besteed aan een aantal belemmeringen van de markttoegang en ongelijke concurrentievoorwaarden.

2.3. Belemmeringen van de markttoegang

	<p>Hoewel de Chinese invoertarieven ingevolge de toetreding van China tot de WTO aanzienlijk zijn gedaald, stuit de EU-export nog steeds op een aantal tarifaire en niet-tarifaire handelsbelemmeringen en beperkingen voor investeringen in de productie van verwerkte producten en het verlenen van diensten. De indruk wordt sterker dat een onvolledige nakoming van WTO-verplichtingen en belemmeringen van de markttoegang werkelijk op wederkerigheid berustende handelsbetrekkingen tussen Europa en China in de weg staan.</p>
<i>Tarieven</i>	<p>Naar aanleiding van de toetreding van China tot de WTO werden de Chinese tarieven voor niet-landbouwproducten met gemiddeld 8,8 % gereduceerd. China behield evenwel een aantal zeer hoge tarieven voor bepaalde bedrijfstakken die voor de EU van bijzonder groot belang zijn zoals textiel en kleding, leder en bont, schoeisel, keramiek, staal en voertuigen.</p>
<i>Non-tarifaire belemmeringen</i>	<p>Europese exporteurs en investoren worden geconfronteerd met een groeiend aantal niet te rechtvaardigen niet-tarifaire belemmeringen in de vorm van productcertificatie, etiketteringsnormen, voorschriften voor de goedkeuring van de invoer en inklaringstermijnen. De wet wordt vaak niet uniform toegepast en regionale variaties in douaneprocedures hebben negatieve gevolgen voor de handel. Onredelijke hygiëne- en gezondheidsvoorschriften kunnen hindernissen opwerpen die de uitvoer naar China belemmeren, in het bijzonder voor landbouwproducten. De nationale Chinese normen verschillen vaak sterk van de internationale normen. Voor de bedrijven die aan deze normen moeten voldoen, veroorzaakt dit hoge kosten en grote vertragingen, waardoor hun mogelijkheden om op de Chinese markt te verkopen worden beperkt, vooral in het geval van kleine en middelgrote EU-bedrijven.</p>
<i>Overheidsopdrachten</i>	<p>China heeft zich ertoe verplicht zo spoedig mogelijk na zijn toetreding tot de WTO zijn markt voor overheidsopdrachten te openen en tot de multilaterale Overeenkomst inzake overheidsopdrachten toe te treden. China heeft zich er inmiddels toe verbonden in 2008 toetredingsonderhandelingen te openen. Niettemin blijven veel markten voor overheidsopdrachten voor Europese bedrijven gesloten. In bepaalde sectoren is technologieoverdracht een voorwaarde voor deelname van buitenlandse bedrijven aan internationale offertes.</p>

Nieuwe maatregelen die buitenlandse marktdeelnemers discrimineren

In sleutelsectoren zoals de automobiel- of de staalindustrie, de productie van halfgeleiders of de scheepsbouw, duiken nieuwe maatregelen op die op een “China eerst”-aanpak gebaseerd lijken te zijn en in strijd zijn met de non-discriminatiebeginselen van de WTO. In een aantal sectoren legt China, hetzij via wetgeving, hetzij via investeringsvergunningen vereisten van plaatselijke inbreng op. Het beperkt zo de EU-export en ondersteunt de lokale industrie op oneerlijke wijze. Het risico groeit dat het concurrentiebeleid tegen buitenlandse marktdeelnemers zal worden ingezet en dat het gebrek aan onafhankelijkheid of transparantie van veel regulatoren tot beslissingen zal leiden die Chinese marktdeelnemers bevoordelen.

Beleggingsbeperkingen

In de verwerkende en de dienstensector mogen Europese investoren nog steeds geen bedrijven oprichten waarvan zij het kapitaal volledig in handen hebben: zij moeten joint ventures met Chinese partners sluiten. In de telecomsector en de sector financiële diensten is de expansie van EU-bedrijven door strenge kapitaalvereisten en complexe goedkeuringprocedures verhinderd. In de verwerkende sector houdt China voor bepaalde voor Europa essentiële sectoren zoals de automobielsector, de petrochemie of de staalsector investeringsbeperkingen in stand.

2.4. Concurrentievoorwaarden

EU-bedrijven hebben in China vaak met ongelijke concurrentievoorwaarden te kampen. Het gebrek aan eerlijke concurrentie op de markt en de ontoereikende rechtsbescherming doen ernstige problemen rijzen. China's beleid op het gebied van milieu, sociale normen, valutabepaling en natuurlijke hulpbronnen kan de handel verstoren.

Intellectuele-eigendomsrechten en wettelijke rechten, gedwongen technologie-overdracht.

Een goede bescherming van intellectuele-eigendomsrechten zoals patenten, auteursrechten en handelsmerken is essentieel voor Europa om gebruik te kunnen maken van zijn comparatieve voordeel inzake innovatie, design en hoogwaardige productie. Voor EU-bedrijven in China is de ontoereikende bescherming van intellectuele eigendom een permanente zorg. Het overgrote deel van de nagemaakte en gepirateerde producten die aan de EU-grenzen in beslag worden genomen, is uit China afkomstig. Hoewel China welkome vooruitgang heeft geboekt bij het opzetten van een regeling voor intellectuele eigendom, blijven er lacunes bestaan en blijven de tenuitvoerlegging en de handhaving van de wetgeving variabel of onbestaand. EU-bedrijven hebben ook problemen met het ondoorzichtige en omslachtige juridische en gerechtelijke systeem, dat onvoldoende garanties biedt voor de wettelijke bescherming van de rechten van EU-bedrijven.

<i>Subsidies</i>	China heeft bevoorrechte nationale bedrijfstakken en in het bijzonder bedrijven die bestemd waren om nationale of regionale topbedrijven te worden, aanzienlijke subsidies verleend. Die bedrijven genoten ook een voorkeursbehandeling en kregen bijvoorbeeld een geprivilegieerde toegang tot de banksector. Soms gelden voor hele sectoren, zoals de automobiel- en de staalsector, geïntegreerde beleidsmaatregelen ter ondersteuning van de nationale productie en stimulering van de export. China heeft eveneens een belastingstelsel gecreëerd waarbij afhankelijk van de plaatselijke inbreng of de exportprestaties belastingvoordelen worden toegekend.
<i>Flexibele wisselkoers</i>	China's export naar de EU heeft ook voordeel gehad bij de koppeling van de Chinese renminbi yuan aan de dollar, waardoor China een belangrijk concurrentievoordeel had. China evolueert nu in de richting van flexibeler wisselkoersen, waardoor het evenwicht kan worden verschoven naar meer binnenlands verbruik.
<i>Buitensporig hoge spaarquota drukken de vraag naar invoer</i>	De Chinese vraag naar EU-producten wordt tevens gedrukt door de lage vraag op de nationale markt. Dat komt door de hoge spaarquota, die toe te schrijven zijn aan de beperkte publieke gezondheids- en socialezekerheidsvoorzieningen. Ook bij de bedrijven liggen de spaarquota zeer hoog: zij zijn goed voor ongeveer de helft van de spaargelden in China. Dit heeft als gevolg dat de vraag op de interne markt, inclusief naar EU-goederen en -diensten, wordt gedrukt en dat het merendeel van de nationale productie wordt geëxporteerd.
<i>Milieu, sociale en veiligheidsomstandigheden</i>	China's regelgeving inzake milieubescherming is nog steeds onvolledig. Bovendien wordt zij in de praktijk niet goed toegepast en worden plaatselijke producenten bevoordeeld. Dat draagt ertoe bij dat het milieu in China er snel op achteruit gaat. China heeft ook beperkingen in stand gehouden op investeringen of invoer van bepaalde milieuvriendelijke producten en diensten. China heeft vier van de acht belangrijkste ILO-overeenkomsten inzake vrijheid van vereniging, collectieve onderhandelingen en dwangarbeid, alsook andere belangrijke overeenkomsten inzake arbeidsinspectie, gezondheid en veiligheid op het werk en sociale bescherming, nog niet geratificeerd, in nationaal recht omgezet of ten uitvoer gelegd. Chinese bedrijven respecteren vaak ook geen redelijke veiligheidsnormen voor hun producten; de helft van de veiligheidswaarschuwingen in Europa voor gevaarlijke niet-voedingsmiddelen betreffen producten die in China zijn vervaardigd. De lagere sociale, milieu- en veiligheidsnormen houden voor de productie in China een concurrentievoordeel in.

Verstoring van de markt voor de wereldwijde handel in natuurlijke hulpbronnen

China's zoektocht naar natuurlijke hulpbronnen buiten de eigen grenzen heeft aanzienlijke proporties aangenomen. Tegenwoordig is China de tweede grootste brandstofimporteur te wereld: dit wijst er duidelijk op dat de wereldwijde concurrentie om hulpbronnen nog zal toenemen. China's export is ook afhankelijk van de invoer van hulpstoffen uit tal van ontwikkelingslanden. In sommige gevallen subsidieert China de invoer van grondstoffen en bevoordeelt het zo de eigen industrie. Tegelijkertijd beperkt China de export van bepaalde natuurlijke hulpbronnen waarover het zelf in overvloed beschikt, zoals steenkool, cokes, zeldzame aardmetalen, huiden en zijde, wat de beschikbaarheid en de prijs van grondstoffen op de wereldmarkten kan verstoren.

3. REACTIE VAN DE EU EN PRIORITEITEN VOOR ACTIE

3.1. Nadruk op openheid

Erop toezien dat China zijn WTO-verplichtingen nakomt

Europa moet zijn eerlijke maar resolute handelsbeleid ten aanzien van China voortzetten. Het moet er de nadruk op leggen dat openheid zowel Europa als China ten goede komt, en dat een economisch sterk China ook in het belang is van Europa. Europa kan China niet tot openheid aanzetten als het zich zelf achter muren verschanst.

Liberalisering die verder gaat dan de WTO-verplichtingen

De EU volgt van dichtbij hoe China zijn verplichtingen ingevolge toetreding tot de WTO nakomt. China heeft op dat gebied nog een hele weg te gaan. In de komende jaren blijft dit een belangrijke prioriteit voor de EU. Doordat China niet tot de WTO-Overeenkomst inzake overheidsopdrachten is toegetreden, blijven belangrijke Chinese markten gesloten. China moet zijn belofte nakomen om in 2008 toetredingsonderhandelingen te openen en die snel tot een goed einde te brengen. In 2007 zal de Commissie de openheid van de Chinese markt en de nakoming door China van zijn WTO-verplichtingen grondig onderzoeken. Zij zal de contacten met EU-bedrijven intensiveren om knelpunten vast te stellen.

De EU zal er bij China op blijven aandringen dat het zich bij de verbetering van de markttoegang voor EU-bedrijven niet tot zijn WTO-verplichtingen beperkt. De EU-markt is een van de meest open markten ter wereld en Europa zal verder blijven aandringen op een grotere openheid van de Chinese markt, zodat zowel voor EU- als Chinese marktdeelnemers mogelijkheden ontstaan. De EU zal op alle niveaus met de Chinese autoriteiten samenwerken om deze doelstellingen te bereiken. In 2007 zal de EU tevens haar algemene markttoegangsstrategie herzien. Zij zal beter met de lidstaten samenwerken om de EU-export naar China te doen toenemen.

3.2. Gelijke voorwaarden voor iedereen

De EU zal bij China blijven aandringen op een betere bescherming van de rechten van EU-bedrijven door een transparant juridisch en gerechtelijk systeem met volledig onafhankelijke regulatoren.

<i>Bestrijding van gedwongen technologie-overdracht, piraterij en namaak</i>	Na het algemene handhavingsonderzoek van dit jaar staat China bovenaan de prioriteitenlijst wat de wereldwijde bescherming van intellectuele eigendom betreft. China moet zijn WTO-verplichtingen zowel in de wetgeving als in de praktijk nakomen en zorgen voor doeltreffende afschrikkingsmiddelen voor namaak en piraterij. De EU zal een reeks concrete benchmarks creëren waarmee het de door China geboekte vooruitgang kan meten. De EU zal samen met China een speciaal risicoboordelingssysteem opzetten waarmee de douane namaak doeltreffender kan bestrijden; zij zal ook contacten leggen tussen Europese en Chinese havens en luchthavens. De EU zal technologieoverdracht die niet op vrijwillige bedrijfsbeslissingen is gebaseerd en waarbij aan de houders van de rechten in de EU geen royalty's worden betaald, prioritair aanpakken. De EU zal in China een omvangrijk programma lanceren om de handhaving van de intellectuele-eigendomsrechten te verbeteren en de Chinese productie en handel in nagemaakte en gepirateerde producten en de export daarvan naar Europa te bestrijden. De EU zal nauwer samenwerken met de belangrijkste internationale partners bij gezamenlijke inspanningen op dit gebied.
<i>Subsidies, bank-hervorming en handelsbeperkingen inzake grondstoffen en energie</i>	De Commissie zal China aanzetten tot grotere transparantie van zijn subsidieregelingen en zal erop aandringen dat China zijn WTO-verplichtingen nakomt en ophoudt verboden subsidies toe te kennen. Het Chinese bankstelsel moet worden hervormd, zodat het op commerciële basis werkt, en er moet een einde worden gemaakt aan zachte en andere commercieel onverantwoorde leningen. De Commissie zal China dringend verzoeken de handel in grondstoffen en energiegoederen zoals steenkool, cokes en zeldzame aardmetalen aan de markt over te laten.

3.3. Ondersteuning van Europese bedrijven

	De Commissie zal maatregelen nemen om EU-bedrijven, in het bijzonder kleine en middelgrote bedrijven, in de praktijk bij te staan. Het is de bedoeling dat de Commissie de initiatieven van lidstaten of particuliere initiatiefnemers daarmee aanvult en niet overlapt.
<i>Europese intellectuele-eigendomsrechten (IPR) beschermen</i>	De EU zal gebruik maken van de bestaande structuren, zoals de IPR-helpdesk en het netwerk van Euro Info Centres, en zal vooral de bestaande IPR-helpdesk verder uitbouwen, zodat die opleiding en advies kan verstrekken over de bescherming en de verdediging van Europese intellectuele-eigendomsrechten in China. De EU zal samen met Europese bedrijfstakfederaties en andere belanghebbenden publiek/private partnerschappen opzetten om de intellectuele-eigendomsrechten in China beter te beschermen.
<i>EU-bedrijven in China steunen</i>	De Commissie zal partners zoeken om in Peking een Euro Info Centre op te richten dat ondersteuning biedt aan bedrijven die voor het eerst naar China willen exporteren of daar willen investeren. De voorbereidingen, met name de analyse van de haalbaarheid en de mogelijke structuren voor een dergelijke ondersteuning, moeten in 2006 worden aangevat.

<i>Taalopleiding</i>	In juli 2006 lanceerde de Commissie het EU-China uitwisselings- en opleidingsprogramma voor topmanagers, dat in de komende vijf jaar 200 Europese managers de kans zal bieden Chinees te leren. De Commissie zal erop aandringen dat dit programma na 2010 wordt voortgezet.
<i>De positie van de Commissie ter plaatste versterken</i>	De Commissie zal haar aandacht nog meer richten op de handelsactiviteiten van haar delegatie in Peking. Zij zal haar activiteiten in Shanghai en Guangzhou opvoeren, zodat zij zich dichterbij de Chinese autoriteiten en de EU-bedrijven in essentiële handelscentra bevindt.

3.4. Behartiging van de belangen van de EU: dialoog krijgt voorrang

<i>WTO-geschillenregeling</i>	Voor wrijvingen op handelsgebied tussen China en de EU zal de EU altijd proberen via dialoog en onderhandelingen een oplossing te vinden. Wanneer dat niet lukt, zal de Commissie van de WTO-geschillenregeling gebruik maken om handelsproblemen met China te regelen en ervoor te zorgen dat de multilateraal overeengekomen regels en verplichtingen worden nagekomen. Daarbij gaat het er niet om confrontatie in de plaats te stellen van samenwerking, maar wel een gezonde verhouding te creëren op basis van de objectieve toepassing van overeengekomen multilaterale regels.
<i>Gebruikmaking van antidumping- en antisubsidie-maatregelen</i>	Handelsbeschermingsmaatregelen zullen een instrument blijven om eerlijke handelsvoorwaarden tussen China en de EU, alsook met andere landen, te garanderen. Wanneer deze instrumenten verantwoord zijn, zal de EU er zorgvuldig maar rigoureuze gebruik van maken. Momenteel is niet voldaan aan de voorwaarden om Chinese bedrijven in antidumpingonderzoeken de status van marktgericht bedrijf te verlenen. De EU zet zich samen met China in om de voorwaarden te scheppen waaronder de status van marktgericht bedrijf zo spoedig mogelijk kan worden toegekend. Voor bepaalde voorwaarden is recentelijk vooruitgang geboekt. De Commissie zal via de ingestelde mechanismen met de Chinese autoriteiten blijven samenwerken en zal snel kunnen reageren zodra aan alle voorwaarden is voldaan. Betere bilaterale handelsbetrekkingen zijn bevorderlijk om deze voorwaarden te creëren. China's hervormingsbeleid zal ertoe bijdragen dat de technische criteria voor de toekenning van de status van marktgericht bedrijf worden vervuld.

KADER 2: De rol van de dialoog

De laatste jaren heeft de Europese Commissie een aantal belangrijke economische dialogen met China ingesteld, die hun uitwerking op de handel hebben gehad. De Commissie, het Europees Parlement en het Europees Economisch en Sociaal Comité speelden daarbij een voortrekkersrol.

Deze dialogen betreffen onder meer intellectuele eigendom, markttoegang, macro-economische en financiële aangelegenheden, landbouw, concurrentie, regelgevings- en industrieel beleid, en algemene product- en voedselveiligheid. De EU heeft met China ook sectoriële overeenkomsten gesloten zoals de overeenkomst betreffende douanesamenwerking,

die voorziet in versterkte samenwerking tussen de EU en China inzake IPR-controles en de beveiliging van de bevoorradingketen.

Deze dialogen bevorderen samenwerking en harmonisatie op regelgevingsgebied en zijn van belang voor het managen van steeds complexere betrekkingen. Zij kunnen ook een cruciale rol spelen bij de preventie van problemen en voorkomen dat deze tot handelsgeschillen uitgroeien. De Commissie zal de nadruk blijven leggen op economische en handelsthema's. Onder meer op de volgende gebieden is een verdere dialoog van belang: fatsoenlijke arbeidsomstandigheden, duurzame handel, China's grondstoffen- en energiebeleid, illegale houtkap, China's behoefte aan een betere milieubescherming en betere statistieken.

Indien nuttig en passend, moeten Europese en Chinese bedrijven, vakbonden, ngo's en andere belanghebbenden bij technische vergaderingen en vergaderingen op hoog niveau worden betrokken. Europese bedrijven moeten een actieve rol spelen bij de uitvoering van de agenda voor fatsoenlijke arbeid en de verbetering van de sociale en milieunormen door in hun activiteiten in China Europese normen, eco-technologieën en normen voor maatschappelijk verantwoord ondernemen toe te passen.

De samenwerkingsprogramma's waarmee deze dialogen worden gesteund, moeten worden verlengd. Het handelsprogramma EU-China dat voor handelsbeleidsthema's tijdens de periode 2004-2009 15 miljoen euro steun verleent voor het opbouwen van capaciteit in China, moet na 2009 worden verlengd. De werkingssfeer moet van de centrale tot de lokale en regionale autoriteiten worden uitgebreid.

3.5. Bouwen aan sterkere betrekkingen op wereldniveau

Van het partnerschap EU-China moet gebruik worden gemaakt om beide economieën dichter bij elkaar te brengen en de inzet van China te winnen voor thema's die de hele wereld aangaan.

Sluiting van een nieuwe bilaterale overeenkomst EU-China

De nieuwe partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst (PSO) met China staat in dat partnerschap centraal. In die overeenkomst wordt specifiek aandacht besteed aan handel en investeringen. De PSO heeft als belangrijk doel op de verplichtingen die China in de WTO is aangegaan, voort te bouwen om belemmeringen voor investeringen en buitenlands eigendom in China uit de weg te ruimen, intellectuele eigendom beter te beschermen en over de wederzijdse erkenning van geografische vermeldingen te onderhandelen. De EU zal duurzaamheids- en milieuaspecten en de gevolgen van zijn economische en handelsbetrekkingen met China intensiever proberen aan te pakken, en samenwerking inzake veiligheids- en gezondheidsnormen bevorderen.

*Een grotere
Chinese inzet
dankzij het
multilaterale
systeem*

China profiteert reeds aanzienlijk van het internationale handelssysteem en heeft nog meer te winnen bij succesvolle onderhandelingen in het kader van de WTO-ontwikkelingsagenda van Doha, in het bijzonder wat de handel in industriegoederen betreft. Voor het slagen van de onderhandelingen is een sterker leiderschap van China noodzakelijk. De EU roept China ertoe op verantwoordelijkheid te nemen in verhouding tot de voordelen die het bij het multilaterale handelssysteem heeft, en een aanzienlijke bijdrage te leveren om de WTO-Doharonde nieuw leven in te blazen en tot een goed einde te brengen. China moet het voortouw nemen door de toegang tot zijn eigen markten te verbeteren, ook voor belangrijke invoerproducten uit ontwikkelingslanden zoals textiel en inputs voor de verwerkende industrie. De EU en China moeten zowel in de WTO als in andere multilaterale regelgevende organisaties nauwer samenwerken.

*Macro-
economische
uitdagingen
aanpakken*

Een belangrijke uitdaging voor de stabiliteit van de wereldeconomie is ervoor te zorgen dat de huidige grote onevenwichten op de handelsbalansen tussen de belangrijkste economisch zones op passende wijze worden weggewerkt. Het tekort op de handelsbalans van de VS bereikte in 2005 het ongeziene niveau van 6,4 % van het BBP, terwijl de overschotten op de balansen van de olie-exporterende landen uit het Midden-Oosten en van de Aziatische landen zijn blijven toenemen. In 2005 bedroeg het Chinese overschot 7,2 % van het BBP. De EU zal op de eigen ervaring voortbouwen en China er in de passende fora toe blijven aanmoedigen een fiscaal, monetair en structureel beleid te voeren dat zijn groeipatroon weer in evenwicht brengt en duurzame groei op lange termijn waarborgt.

Conclusie

China's economische heropleving zal van grote invloed blijven op elk aspect van de wereldeconomie. De mensen zullen het in hun dagelijkse leven merken aan de benzine- en de kledingprijzen. Deze heropleving houdt grote uitdagingen in voor duurzame ontwikkeling in de hele wereld. In het komende decennium zullen de aanpassing aan de concurrentie-uitdaging en een eerlijk compromis met China essentiële politieke en economische uitdagingen voor het EU-handelsbeleid zijn. Als verantwoordelijke wereldleiders op handels- en economisch gebied zullen Europa en China steeds meer worden gedwongen om voor de oplossing van wereldvragen samen te werken.

Dankzij zijn toetreding tot de WTO in 2001 heeft China uitgebreide en stabiele toegang verkregen tot buitenlandse markten, en met name tot de Europese markten. Europese bedrijven hebben weliswaar ook voordeel bij China's groei, maar blijven bij de toegang tot de Chinese markt op ernstige belemmeringen stuiten. Het gevaar groeit dat de handelsbetrekkingen tussen de EU en China niet als echt wederzijds worden beschouwd. De politieke druk in de EU om weerstand te bieden tegen grotere openheid voor Chinese concurrentie dreigt toe te nemen indien die problemen niet worden aangepakt. Deze ontwikkeling doet zich in de Verenigde Staten trouwens reeds voor.

Met het Europese handelsbeleid ten aanzien van China zal worden gepoogd openheid en samenwerking tot beider voordeel te bevorderen, rekening houdend met de aanzienlijke uitdagingen waarvoor China in eigen land staat. Europa verwacht van China wederkerigheid in een handelspartnerschap tussen gelijken. Dat moet gepaard gaan met sterke beleidsmaatregelen die steun bieden aan wie onder de economische aanpassingen in Europa te lijden heeft. Europa moet hevige concurrentie accepteren. China moet ervoor zorgen dat de concurrentie eerlijk is.